

บทแนะนำหนังสือ NEWS : THE POLITICS OF ILLUSION*

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ก่อพงษ์ พลโยธา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วาลี ขันธูวาร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แม้ว่าจะมีนักวิชาการและบุคคลทั่วไปรับรู้ว่ามีการใช้พลังของการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองมาตลอดในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ หากแต่เป็นการมุ่งเน้นในเรื่องของการสื่อสารมากกว่าจะวิเคราะห์ถึงการทำงานของระบบการเมือง

สำหรับศาสตราจารย์ W. Lance Bennett มิใช่เช่นนั้น เขาให้ความสนใจต่อบทบาทหลักที่ข่าวมีต่อการดำเนินงานด้านการเมือง ดังจะเห็นได้จากหนังสือ News: The Politics of Illusion ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญในช่วงที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งแรกในปี 1983 และจำนวนครั้งที่ตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 6 ในปี 2005 ก็สามารถรับประกันได้ถึงความน่าสนใจของหนังสือเล่มนี้

รวมทั้งคำนิยมของ Doris Graber จากมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ที่ได้กล่าวถึงหนังสือชื่อ News: The Politics of Illusions นั้นว่า Lance Bennett ได้ใช้แนวทางใหม่ในเรื่องที่ยังไม่มีใครพูดถึง โดยเริ่มต้นจากสมมติฐานที่ว่าข่าวเกี่ยวกับการเมืองมีผลต่อการเมือง หนังสือของ Bennett มุ่งศึกษาว่าสิ่งดังกล่าวมีความหมายเช่นไรต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาแทนที่จะสรุปภาพว่าข่าวมีผลอย่างไรต่อทุกขั้นตอนของการปกครอง รวมทั้งขั้นตอนการก่อตัวของความเห็นของสาธารณชน Bennett กลับใช้วิธีการถามคำถามพื้นฐานจำนวนหนึ่งซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อประเมินบทบาทของสื่อข่าวในมุมมองหนึ่ง ๆ เขาต้องการทราบว่าข่าวตอบสนองต่อความต้องการของระบอบประชาธิปไตยของสหรัฐอเมริกาได้ดีเพียงใดโดยตั้งคำถาม เช่น อะไรเป็นตัวกำหนดว่าเรื่องราวใดควรได้รับการตีพิมพ์ และเรื่องราวใดไม่ควรได้รับการตีพิมพ์ เขาถามด้วยว่าทางเลือกใหม่ ๆ เพิ่มหรือลดคุณภาพวาทกรรมของชนชั้นรากหญ้าและชนชั้นสูงที่มีเกี่ยวกับการเมือง และเขายังรวบรวมข้อมูลเพื่อค้นหาว่าใครได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์จากข่าวที่พิมพ์

* W. Lance Bennett., News: The Politics of Illusion, 6th ed, Person Longman ,2006.

สำหรับนักศึกษาด้านข่าวการเมือง การมองที่มาของข่าวมิใช่เป็นแค่เพียงการรายงานว่่านักการเมืองทำอะไรหรือสนับสนุนอะไร หากแต่หมายถึงการพินิจพิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบ และสไตล์การนำเสนอที่นักการเมืองนั้นใช้ในการนำเสนอเนื้อหาสำหรับกิจกรรมของพวกเขา การศึกษาเนื้อหาเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเรื่องข่าวทางการเมืองส่วนใหญ่จะมาจากสิ่งที่นักการเมืองแต่ละคนเปิดเผยต่อนักข่าวที่สัมภาษณ์ตนในยุคที่การจัดการความสัมพันธ์สื่อได้แปรเปลี่ยนจากการเป็นศิลปะซึ่งอาศัยพรสวรรค์ที่ติดตัวมาของผู้ปฏิบัติมาเป็นศาสตร์ซึ่งปฏิบัติโดยนักวิชาชีพที่ได้รับฝึกหัดมาเป็นอย่างดี ดังนั้นนักวิชาการจึงต้องศึกษาว่านักการเมืองมีการวางกรอบภาพลักษณ์ทางการเมืองอย่างไร อีกทั้งยังต้องศึกษาว่านักการสื่อสารสามารถทำให้ข่าวสารของตนได้รับการตีพิมพ์ได้อย่างไรในเมื่อมีบุคคลและกลุ่มอื่นที่แข่งขันให้เนื้อหาของตนได้เป็นข่าวเช่นกัน

ในหนังสือเรื่อง News : The Politics of Illusion ของ Bennett ได้แสดงให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ทางการเมืองที่ถูกนำเสนอในเนื้อเรื่องข่าวเป็นภาพของความจริงที่ได้รับการสร้างขึ้นมามีศิลปะ ซึ่งอาจมีความเกี่ยวพันเพียงเล็กน้อยกับสิ่งที่เห็นโดยผู้สังเกตการณ์อย่างไม่มีอคติ พร้อมกันนี้เขาได้ยกตัวอย่างในหลายกรณีเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

News: The Politics of Illusion ได้รับความนิยมนักศึกษาด้วยหลายเหตุผล หนึ่งในเหตุผลที่เด่น ๆ ก็คือความสมจริงและรูปแบบการเขียนที่ชัดเจน ในการพิมพ์ใหม่แต่ละครั้ง Bennett จะรายงานผลวิจัยชิ้นล่าสุดของเขาเองที่ศึกษาภาพของการสื่อสารการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งรายงานข้อค้นพบของนักวิชาการรายอื่น ๆ ด้วย Bennett บอกอยู่เสมอว่า พลวัตรของข่าว/การเมือง นั้นซับซ้อน ยุ่งเหยิง เต็มไปด้วยความคาดไม่ถึง และความขัดแย้ง กรณีศึกษาสั้น ๆ จำนวนมากที่แทรกอยู่ภายในเล่มแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าคำบรรยายและการวิเคราะห์ของ Bennett ตั้งอยู่บนเหตุการณ์ของโลกแห่งความเป็นจริง มิใช่การเสนอแนวคิดทางปรัชญาหรือสิ่งในอุดมคติ โดยในหนังสือนี้ได้แบ่งออกเป็น 8 บทด้วยกัน

บทที่ 1 แนะนำระบบข้อมูลทางการเมืองของสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนได้พยายามสร้างความชัดเจนและขยายโมเดลง่าย ๆ ที่ว่า ทำไมสถาบันสื่อยังคงเป็นกุญแจสำคัญในการทำความเข้าใจการเมืองและการปกครองในสหรัฐอเมริกาทั้ง ๆ ที่สถาบันสื่อได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนและนักการเมือง นอกจากนั้นบทนี้ยังมีการอภิปรายในตอนเริ่มต้นว่าทำไมนักการเมืองคนต่าง ๆ ตั้งแต่ประธานาธิบดี สมาชิกสภาครองเกรส ไปจนถึงกลุ่มผลประโยชน์และนักเคลื่อนไหวมักจะมองว่าการทำและการจัดการข่าวเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จทางการเมืองของพวกเขา

บทที่ 2 ตรวจสอบอคติด้านข้อมูลของระบบข่าวจากมุมมองของประชาชนที่สนใจมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 ให้คำอธิบายที่เฉียบแหลมมากขึ้นว่าทำไมความเชื่อที่มีอย่างกว้างขวางในอคติทางแนวคิดของการรายงานข่าวจึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ความเชื่อทั่วไปเกี่ยวกับสื่อเสริมสร้างความสนใจออกไปจากอคติทางข้อมูลที่รุนแรงมากกว่า ซึ่งมีอยู่ในระบบข่าวบนทอนการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของประชาชนในชีวิตทางการเมือง

บทที่ 3 ว่าด้วยเศรษฐกิจการเมืองของข่าว ซึ่งถูกเพิ่มเข้าไปเพื่อเพิ่มการอธิบายพื้นฐานทางธุรกิจและเศรษฐกิจของข่าวในฐานะผลผลิตเชิงพาณิชย์ เป้าหมายของบทนี้ก็เพื่ออธิบายพลังทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยีที่มีผลต่อการผลิตและการบริโภคข่าว โดยเน้นที่วิธีปฏิบัติทางธุรกิจที่สร้างอคติทางข้อมูล ซึ่งให้เห็นถึงการควบรวมกิจการและสำรวจว่าการมุ่งหากำไรได้กีดกันความรับผิดชอบทางสังคมขององค์กรข่าวอย่างไร พร้อมกับให้มุมมองเชิงลึกต่อปฏิกริยาระหว่างสื่อ ปฏิกริยาทางการเมือง การผลิตข่าว

บทที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักการเมืองทำอะไรเพื่อควบคุมเนื้อหาข่าว จุดเน้นคือ กลยุทธ์การบริหารข่าวนั้นทำงานอย่างไรและจะเกิดความผิดพลาดขึ้นได้อย่างไร โดยใช้กรณีศึกษาการจัดข่าวของรัฐบาลเรแกนประกอบ

บทที่ 5 ได้อธิบายถึงการปฏิบัติงานประจำวันในองค์กรและวิธีปฏิบัติของวิชาชีพข่าวก่อให้เกิดอคติด้านข้อมูลของข่าวอย่างไร การมองเข้าไปในองค์กรข่าวนี้นี้นประกอบด้วยจุดเน้นดั้งเดิมในด้านการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไปของอาชีพนักข่าวอเมริกัน และเพิ่มเนื้อหาใหม่ด้านสื่อดิจิทัลและผลของแรงกดดันของบริษัทที่มีในห้องข่าว

บทที่ 6 สร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเรื่องระบบสื่อโดยตรวจสอบว่าอาชีพนักข่าวมีวิวัฒนาการในสหรัฐอเมริกาอย่างไร ในขณะที่มีการเชื่อมโยงที่ประจักษ์ต่อความต้องการของระบอบประชาธิปไตย

บทที่ 7 พูดถึงคำว่าที่ประชาชนมีการประมวลข้อมูลทางการเมืองอย่างไรเมื่อคนได้รับผ่านทางสื่อข่าว ในการวิเคราะห์การประมวลข้อมูลของประชาชนนั้นจะดูว่าประชาชนมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไรต่อข่าวที่ผลิตโดยระบบสื่อ การเมือง เน้นที่ลักษณะของการรายงานข่าวที่เพิ่มหรือลดความเกี่ยวข้องของประชาชน มีเนื้อหาใหม่ ๆ ที่เพิ่มเข้ามาเพื่อช่วยอธิบายว่าทำไมคนจำนวนมากขึ้นจึงตัดตัวเองออกจากข่าวและชีวิตสาธารณะในสหรัฐอเมริกา พร้อมกับแนวคิดเกี่ยวกับสื่อดิจิทัลที่อาจนำมาใช้เพื่อส่งข่าวสารและใช้เป็นเส้นทางการกระทำทางการเมืองเพื่อดึงให้คนหนุ่มสาวกลับมาสู่ชีวิตทางการเมือง

บทที่ 8 สรุปเนื้อหาของหนังสือนี้โดยการอภิปรายว่านักการเมือง สื่อและประชาชนสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการสื่อสารสาธารณะของประชาชน แนวคิดหลักจากหนังสือนี้จะได้ถูกรวมเข้าด้วยกันเพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนสามารถถอดรหัสจากข่าวที่ตนบริโภคให้ดีขึ้นได้อย่างไรเพื่อให้ได้มุมมองที่มีประโยชน์มากขึ้นจากข่าว

จะเห็นได้ว่าทั้ง 8 บทนั้น ผู้เขียนได้นำแนวคิดหลาย ๆ แนวคิดมาร้อยเรียงเข้าด้วยกันในหนังสือเล่มนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อ นักการเมืองและประชาชน พร้อมยกตัวอย่างใหม่ ๆ เพื่อประกอบให้กับแนวคิดเหล่านี้ พร้อมกับได้ใส่การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ในสาขาการสื่อสารการเมืองเข้าไปด้วย ทำให้หนังสือเรื่อง News: The Politics of Illusion ของ W. Lance Bennett น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับนักการสื่อสารที่ต้องการจะรู้เท่าทันนักการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การเมืองปัจจุบันนี้
